

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio I. Discrimen I. ab Autoritate sumptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

copis conqueruntur, Congregatio Epistolâ suâ hoc Episcopo significat, mittitur ad eum Exemplum supplicationis adversus ipsum oblatâ; responsum ab hoc acceptam discutit Congregatio; an satisfaciatur ab facti cognitionem; sin minus à Metropolitano necessariam explicationem sciscitatur. Eâdem methodo utitur, cum Regulares de Superiore suo immediato conqueruntur, querela ad hunc Superiorem mittitur, & cum ejus responsum non sufficit, Congregatio à Procuratore Generalis Ordinis Romæ vulgò commoranti veritatem investigat. Jam verò cum sola quaestio Juris decidenda superest, eam decedit, decisionemque suam à Praefecto & Scriba ritè subscriptam, mittit ad eos, quorum interest. Neque in hac Congregatione, neque in cæteris à Cardinalibus solum constantibus admittitur recusatio ob suspicionem.

Hæc Congregatio semel in singulis hebdomadis die Veneris cogitur, in Palatio Apostolico.

Congregatio Rituum, quæ sola inter Congregationes Augusto titulo *Sacra* decoratur, hodiè non est eadem cum Congregatione de Canonisatione Sanctorum: conjunctim tamen de utraque loquemur, quoniam officium posterioris ad priorem olim pertinebat, ambæque versantur in iis, quæ Ritus, Cerimonias, Officium Divinum spectant, cum hæc omnia in Canonisatione Sanctorum reperiantur. Sed cum Congregatio Rituum Congregatione Canonisationis Sanctorum, quæ est extensio ipsius, non solum antiquior sit, verum etiam plures quam hæc habeat facultates; de utraque agendo, à Congregatione Rituum exordiemur: circa quam observabimus, eam à SIXTO V. fuisse institutam, ut incumberet 1. Conservationi veterum Cerimoniarum in Missis, Officiis Divinis, administratione Sacramentorum atque in cæteris, quæ ad Officium Divinum pertinent in universo Orbe Christiano, in Omnibus Ecclesiis, & in ipsa Capellâ Pontificiâ: 2. Instaurationi ipsarum in locis, ubi neglectæ fuissent; 3. Emendationi earum, quæ depravatæ sunt. 4. Correctioni Librorum Cerimonialium, Missalium, Pontificalium, Breviariorum 5. Examine Officiorum. SS. Patronorum & Concessioni licentiæ ipsa recitandi, consulto tamen prius Pontifice, largiendâ: 6. Denique iis, quæ ad Canonisationem Sanctorum, celebrationemque Festorum pertinent, ut omnia ritè decenterque fiant.

Numerus Cardinalium hujus Congregationis olim definitus erat, & Quinarius: hodie plures aut pauciores sunt, ad Pontificium nutum. Plures Prælati in eâ sunt conscripti, quorum unus est Scriba, & aliquot Professores Theologiæ, Magister Sacri Palatii, & plures Cerimoniarum Præfecti Pontificii. Ad eam sæpè feruntur quaestiones circa præfessionem, aliove honores in Processionibus aliisque Cerimoniis Ecclesiasticis; circa jus sepeliendi defunctos, & Sacra perficiendi in Sepulturis; sed illas remittit ad Congregationem de Episcopis & Regularibus, quæ eas eâdem methodo, quâ reliquas sibi competentes, decedit: in utraque servatur idem stylus, vel forma, ad decisionem, ejusque communicationem partibus, quarum interest, faciendam.

Congregatio Canonisationis Sanctorum, quam diximus esse extensionem Congregationis Rituum, ab eâ differt, non solum numero personarum, quibus constat, sed etiam methodo procedendi & conveniendi; in his enim omnibus capitibus extraordinaria est. 1. Præter Cardinales & Prælatos, qui reperiuntur in alterâ, hæc Promotorem Fidei habet, atque Assessores, qui sunt tres vetustiores Rotæ Auditores, qui tanquam eruditi Canonistæ interfunt; unum è Protonotariis participantibus, alios Theologos, qui Consultorum vice funguntur, aut Qualificatorum; Medicos & Philosophos, qui discutiunt, an Miracula Sanctis adtributa sint vera Miracula.

2. Probationibus omninò ac maturè discussis in Congregatione, præparatoque negotio Canonisationis, cogitur Congregatio solemnior coram Pontifice,

qui collectis Congregationis Suffragiis, Decretum Beatificationis pronuntiat, vel concessionis cultus specialis in quâdam Ecclesiâ, vel Oratorio: tum aliud fit scrutinium in Consistorio pleno secreto. Denique, celebratur Consistorium solemnius, in quo coeunt omnes Archiepiscopi atque Episcopi Romæ degentes, quorum post sententiam velut in Concilio Prælatorum, Pontifex, requirente Promotore Fidei, Decretum Beatificationis pronuntiat sic conceptum. *In honorem SS. Trinitatis, exaltationem Fidei Catholicae & Christianae Religionis profectum decernimus & definimus auctoritate ejusdem Dei omnipotentis Patris, Filii, & Spiritus Sancti & D. D. Petri & Pauli, de consilio Fr. n. N. bonæ memoriæ visum esse Sanctum & inscribendum esse Catalogo SS. cui illum inserimus.* Solemnitatis ergo causâ tantum queruntur vota Archiepiscoporum & Episcoporum, qui in Consistorium admittuntur, postea quòd à probationum examine abfuerint. Omittimus hic quod suppeditat Corpus Juris circa Canonisationem Sanctorum, quod colligetur & ordinabitur in Tractatu de *Officiis Divinis ac Festis.*

TITULUS XXIV.

Comparatio Collectionum Juris Antiquarum cum Collectionibus contentis in Corpore Juris, & istarum inter se.

CAPUT PRIMUM.

Collectionis GRATIANI quæ vocatur Concordia Canonum discordantium, cum cæteris Collectionibus CORPORIS JURIS, Collatio, in quâ illius cum his similitudo, ac dissimilitudo observatur.

Necessaria videtur proposita Collatio, ut perspicue observentur vitia singularum Collectionum earumque, ut ita dicam, perfectiones, & numeri, quibus aliæ aliis antecellunt. Cognitis earum vitiis, pravi eorum effectus præcaventur: plenius autem intellectus earum perfectionibus & numeris, quibus aliæ supra cæteras eminent, unicuique operi, prout absolutionis atque utilitatis ejus idem movent, incumbitur, fructusque operæ respondent.

Quoniam hoc argumentum à pluribus pertractatum fuit, quoad rationum momenta remittimus ad Auctores melioris notæ. Tales sunt ANT. AUGUSTINUS, de *Emend. Gratiani* Edit. Balusianæ: Item in *Prefatione* suæ Editionis *Veterum Decretalium*, nec non in *Prefatione* suæ Editionis *Pœnitentialium*: BOETIUS Ep. de *jure sacro*: FRANCISCUS FLORENS in suâ *Dissertatione, de Origine, Arte & Auctoritate Juris Canonici*, & in *Prefatione de Metodo & Auctoritate Collectionis Gratiani*: GONZALEZ in suis in *Decretales* Commentariis: denique VAN ESPEN in *Dissertatione Proemiali* sui brevis in *Gratianum* Commentarii: remittimus, inquam, ita, ut annotemus ea, in quibus ab eis dissentimus sive in hac Collectione, sive in observationibus specialibus circa singulas Collectiones. A Collectionum discrimenibus exordiemur, quoniam ea scitu maxime sunt necessaria.

SECTIO I.

DISCRIMEN I. ab AUTORITATE sumptum.

GRATIANUM à seipso publicam auctoritatem Collectioni suæ tribuere non potuisse, ignorat nemo. Privatus is fuit, professione Monachus, qui nullam habuit dignitatem, condendarum Legum jus sibi tribuentem. Constare videtur, nullum Pontificem eam confirmavisse, velut normam eam proponendo, sive in Judiciis, sive in Scholis. Nullum testimonium fide dignum afferri potest, quo hæc confirmatio certa fiat

fiat. Mos legendi *DECRETUM Gratiani* in Scholis, illudque in Judiciis laudandi, confirmatum illud fuisse non probat. Lecta fuit in Scholis *Pannonia*, sive *Pannormia*, ante *Decretum Gratiani*: nihilominus hanc autoritate publicâ semper caruisse omnes consentiunt. Laudantur in Judiciis privatorum Magistrorum opera, sicut laudantur Leges, cum hoc discrimine, quod Leges approbatae, si claræ, disertæ ac congruæ sint, litem dirimant, Doctorum verò testimonia ad earumdem Legum interpretationem tantum inferviant, nec ipsa majoris penduntur, quam eorum scientia, partaque ex eruditione fama poscunt & merentur: neque ad decisionem illa inclinant, nisi quia præsumitur Autores, à quibus eruntur, meliùs intellexisse Leges, quam ceteros, qui laudari etiam possent.

Gratianus, ut bonus Interpretes Canonum spectatur, quoad Casus, in quibus aliquid à se ipso dicit, eumque ut talem, pro merito, sequimur: quoad cetera, ponderantur Collectanea ejus, & quæ ipsis intrinseca est autoritas, datur. Si Textus à Concilio Generali, vel à Pontifice sit acceptus, recipitur ut Lex universalis; si à Concilio Particulari sit desumptus, accipitur ut vigens in districtu Patrum, qui Synodum celebrarunt; nisi in aliis Regionibus approbatus sit: quoad Textus, qui à Patribus, aliisque Autoribus Ecclesiasticis sumuntur, si vim ad decisionem in Judiciis non habent, nisi deficient Canones à Conciliis, Pontificibus aut Episcopis desumpti, juxta *can. 1. Dist. XX.* qui has observationes confirmat. Extrâ hunc casum, ultimi generis Textus non nisi ut adminiculum in Judicio spectantur. Quod de Canonibus à Conciliis, Pontificibus atque Episcopis desumptis diximus, extendi debet ad Leges Civiles à *Gratiano* etiam relatas, quæ in ejus Collectione, vim, quæ sibi intrinseca est, tantum habent.

Nunquam ex eo, quod opus *Magistri sententiarum* in Theologicis Scholis legeretur, atque in Judiciis Doctrinalibus laudaretur, conclusum fuit, illud autoritatem publicam obtinere; imò visum est hanc illud dignitatem adeptum fuisse, quia bonam, quoad materiam & dispositionem, Theologia collectionem continet, quia ejus Autor Scripturas, Concilia, Patres & cetera, quibus Traditio constat, calluit, recteque sua Collectanea interpretatus est. Quid-ni idem sentiamus de honore Collectionis *Gratiani* per quotidianam priscamque ejus in Scholis Juris & in Judiciis laudationem frequentem adjecto.

Nec refert illam Collectionem esse Corporis Juris partem; eam à Pontificibus, ut talem fuisse laudatam; atque ab Autoribus Collectionum *Decretalium*, ut Primam Partem spectatam fuisse; ideòque eos ad hanc remississe; eas collectiones factas non fuisse, nisi ut suppleretur, quod in illâ deficiebat, sive à *Gratiano* omisum fuisset, sive post *Gratianum* conditum esset; *GREGORIUM XIII.* dum emendationem Corporis Juris procuraret, suam ad illam, perinde atque ad posteriores Collectiones, curam extendisse, vetuisseque, ullam in illâ, vel in ceteris, mutationem, sive per additiones, aut detractiones, sive alio modo, fieri; denique *Glossas* illi, sicut reliquis, fuisse adjectas.

Nam 1. nonnullis Corporibus Juris inserti fuere *Septimus Decretalium Liber, Institutionesque LANCELOTTI*, quamvis hæc opera publicâ autoritate careant.

2. Collectiones *Extravaganarum* sive *JOANNIS XXII.* sive *COMMUNIIUM*, sunt Corporis Juris Pars, quamvis autoritate publicâ destituantur, utpote privatorum operâ sine Pontificio mandato compilatæ, nec à Pontificibus hucusque approbatæ.

3. Cùm *BERNARDUS Papiensis* primam *Decretalium* Collectionem, anno 1190. fecit, jam 40. anni effluxerant, ex quo suam *Gratianus* ediderat, totidemque ab annis ferè, legebatur in Scholâ Juris Bononiensis; undè, cùm illa usu jam teneretur *BERNARDUS*

prudenter intrâ Editionem supplementi se continuit, ejusque exemplum ceteros deinceps Collectores intrâ eosdem limites cohibuit. Tùm *GREGORIUS IX.* novam ex omnibus præcedentibus *Decretalium* Collectionem compilavit. Elapsis 70. circiter annis, *BONIFACIUS VIII.* Bernardi Papiensis exemplum secutus, aliorumque Collectorum *GREGORIO IX.* anteriorum novitiam Collectionem confecit, ex *Decretis* à *GREGORIO IX.* etate conditis: quod imitatus est *CLEMENS V.* denique quidam privati idem executi sunt.

4. Ex quo Collectio *Gratiani* velut Pars Juris spectata fuit; Autores, qui Canonibus indigebant, in Collectionibus posterioribus non relatis, Collectionem *Gratiani*, in quâ illi extabant, laudare cogebantur. Hoc fuit momentum, quo Pontifices posteriores ad illam Collectionem laudandam inducerentur.

5. Cùm *GREGORIUS XIII.* Corpus Juris emendavit, à 4. sæculis & amplius Collectio *Gratiani* Juris ejus pars erat, cum hoc perpetuo discrimine, quod reliquarum Collectionum Pontificum jussu confectarum, aut ab iis confirmatarum autoritatem non obtineret; quod certum videtur ex testimoniis Insigniorum Canonistarum ejus temporis apud Autores laudatos relatis, in loco, ubi de autoritate ejus Collectionis agunt. Ipsius itaque conditionem mutare si voluisset Pontifex, ei publicam autoritatem impartiendo, illud verbis conceptis declaravisset, optime callens (utpote periculisimus Canonista) omisâ ejusmodi Declaratione, fore, ut illa velut opus privatum spectaretur. Porrò, nullatenus id declaravit; nam præterquam quod illud abest à Constitutione, quæ emendationem Corporis Juris *Pii IV.* & *Pii V.* jussu inchoatam, cujus laboris iis regnantibus fuerat particeps, comprobavit, Canonistæ, qui deinceps autoritatem Collectionis *Gratiani* discussierunt, cogitaverunt & locuti sunt instar præcedentium: eorum testimonia loco laudato colligit *Van Eshen*.

6. *BERNARDI Papiensis* Collectio *Glossis* illustrata fuit, quamvis privati tantum opus esset. vid. *DOUJAT Lib. V. cap. 4. Prænot. Canonic.* supra laudatum. Magnus est etiam numerus operum privatorum Magistrorum, quæ *glossata* sunt; quippe *Glossæ* sunt Commentarii breves; magni autem Commentarii sunt *glossæ* diffusiores. Porrò, facti sunt in *Ariftoctelem*, *Magistrum sententiarum*, *S. Thomam* Commentarii.

Ex discrimine quod modo notavi inter Collectionem *Gratiani*, & ceteras, quæ jussu Pontificum factæ, vel eorum autoritate roboratæ sunt, nascuntur aliæ insignes differentiæ, quas exponere necessarium est. 1. Est, quod, cùm Pontifices Canones condendi Ecclesiam Universalem astringentes, potestatem habeant, eamque à pluribus sæculis exerceant, omnes Textus, qui in eorum Collectionibus sunt, autoritate universali pollent. Undè fit, ut acta falsa ab iis illic inserta, fragmenta Autorum, quæ non reperiuntur apud eos, quibus adscribuntur, Leges Civiles, quæ laudantur, verba Patrum, quæ referuntur, Canones Conciliorum Particularium, quæ commemorantur: denique Textus, qui in nullo Pontifice, Concilio, vel Patre reperiuntur, habent autoritatem publicam, atque universalem, non secus ac illi, qui his vitiis carent. *GONZALEZ* in suo *Apparatu*, refert exempla Textuum hujusmodi; similes autem Textus, qui apud *Gratianum* sunt, nullam nisi, quam ab intrinseco merentur, autoritatem habent.

Indè etiam fit, ut *Rubricæ* earum Collectionum vim Legis habeant, cùm præceptivæ, aut prohibitivæ sunt; ut probatum fuit, ubi de *Rubricis* egimus, & omnes ejusmodi *Rubricas* collegimus. Cùm hæc *Rubricæ* publicam autoritatem adeptæ sint in Collectionibus, quæ confirmata fuerunt, eam quæque servant in Collectionibus hæc dignitate carentibus; quoniam autoritatem sibi jam partam translatione suâ non amiserunt.

Indè etiam fit, ut ordo *Titulorum*, à quo potest

inferri, quasdam res ab aliis, velut consecutiones à principijs, effectus à causis, species à Generibus pendere, hujus subjectionis certas probationes suppeditet.

SECTIO II.

DISCRIMEN II. à FORMA Collectionum desumptum.

Quantum ad Collectiones attinet, per Formam intelligitur modus, quo ordinantur collecti Textus, qui continet divisiones generales & speciales: Generales in Partes, seu Libros; Speciales in Titulos, Capita, Paragraphos, aut Sectiones. Juxta hanc definitionem, Forma Collectionis Gratiani valde ab aliarum Collectionum formâ differt, quibus in Corpore Juris consociatur.

I. Collectio Gratiani dividitur in tres Partes. Prima DISTINCTIONUM nomine designatur, quas ad C. I. continet. Altera CAUSARUM nomen gerit, quæ sunt XXXVI. Tertia eodem vocabulo, quo prior, nuncupatur; additâ hæc voce de Consecratione, & V. habet Distinctiones. Secunda Pars continet Tractatum de Penitentia; in Distinctiones etiam VII. sectum, quæ feceruntur ab aliis, his verbis, de Penitentia, quæ adjiuntur Distinctioni: Distinctiones in Canones subdividuntur, qui secantur in Paragraphos, si prolixi sint, aut res contineant attentione speciali dignas. Unaquæque Pars Autoris conciliationes etiam continet, circa Canones, quos invicem opponit: Pauca sunt in Tertia; multa in cæteris. Natura Canonum, qui in singulis collecti sunt, discrimen hoc postulavit, quoniam nulla ferè est contrarietas, aut reipsa, aut in speciem, inter Canones Tertie Partis; plurimæ sunt autem contrarietates inter Canones in quibus prioribus relatos: Conciliationes, si prolixæ sint, dividuntur in Paragraphos. Causæ dividuntur in Quaestiones, quæ nascuntur ex circumstantiis, quibus Autor investit Casum in unaquaque Causâ propositum, undè nomen Causæ fluxisse videtur. Causæ Inscriptione carent, Quaestiones suam gerunt. Decem ferè duntaxat Causæ sunt inter se connexæ, Matrimonium spectantes. In iis consecutivè agitur de Impedimentis Matrimonii, de officio Conjugatorum, de eorum separatione concessa, vel vetita. Imò permiscetur ea, quæ ultimam hoc Caput spectant, cum eis, quæ pertinent ad Impedimenta, sitque prolixa digressio circa Penitentiam, occasione prohibitionis, quâ Penitentes publicos conjugari vetatur. Frustrâ inter cæteras Causas ordo queritur. A Causis discrepant in hoc Distinctiones 1. & 3. Partium, nec non ipsæ Distinctiones de Penitentia, quæ inter se connecti possunt. Imò plurimorum 1. Partis connexio manifesta est. Tales sunt eæ, in quibus exponuntur 13. PAULI præcepta, circa dotes in Ministris Sacris requisitas: tales etiam sunt 20. priores, in quibus agitur de Principijs Juris, cum generalibus, tum specialibus. Quoniam Autoris propositum Operis Titulo declaratum, concordia discordantium Canonum, fuit conciliare Canones, qui invicem contrarii videntur, aut sunt reipsa; ab iis incipere debuisset, quos DIST. XXIX. colligit, qui Regulas hujus conciliationis præbent; scilicet attendendam esse causam, locum, tempus & personam: hæ enim regulæ in præcedentibus non secus ac in sequentibus Distinctionibus locum habent.

Si quis noscere cupiat, quomodo Partes ejus Collectionis inter se atque invicem conjungi possint, legat GLOSSAM, FLORENTIEM Dissertat; de Methodo Gratiani; DQUJAT Prænot. Lib. V. Cap. V. VI. VII. VIII. Eorum labor confirmat id, quod observavimus, scilicet nifus, qui ad rectum ordinem inter illas invenendum fuit, infelices fuisse, ex iisque sequi, DECRETUM esse congeriem digressionum ob leviorum

occasionem factarum. Verùm hoc argumentum discutendi non est hic locus: de eo agemus infra, ubi loquemur de discrimine à vitiis Collectionum inter se collatarum quasito. Interim agendum de formâ Collectionum, quæ cum Decreto GRATIANI conferuntur.

Singulæ dividuntur in V. Libros: Libri in Titulos: Tituli in Capitula: Capitula in Paragraphos. Exordiantur à Titulo de Summâ Trinitate & Fide Catholica, excepta utraque Extravagantium Collectione, claudunturque Titulo de verborum significat. Exceptis Extravagantibus Communibus. Collectiones GREGORII IX. & BONIFACII VIII. habent præterea Titulum de Regulis juris. Utraque 2. 3. & 4. tit. Lib. I. agunt de Principijs Juris, Constitutionibus, Rescriptis, consuetudine, à quibus transit ad vias, quibus ascenditur ad Dignitates, quarum aliæ sunt remotæ, aliæ proximæ.

Remotæ sunt Postulatio, Electio, resque ad eos pertinentes, Translatio, Resignatio, sine qua nemo transferri potest; quia non finitur, ut eadem persona duas Dignitates incomparabiles possideat, quoniam Superiores Prælatuæ quibusdam insignibus ab inferioribus distinguuntur. Additur Titulus de usu & autoritate Pallii Titulo de Translatione per quam ad Dignitates superiores ascenditur. Insigne illud est Pallium Archiepiscopis, Primatibus, Patriarchis, Pontificibus peculiare. Quoniam verò sæpè fit, ut, qui jus promovendi ad Dignitates & cætera Beneficia habent, eo uti negligant infra tempus præstitutum, Titulis supra dictis adjicitur Titulus de supplenda negligentia Prælatorum, qui remedium huic negligentia affert.

Via proximæ ad Dignitates sunt Ordinatio, eisque appendices, scilicet Scutinium, sive Examen; Unctio sacra; tempus ad Ordinationem faciendam præscriptum; Virtutes, sive dotes Ordinandorum; attentio, ut non iterentur Sacramenta characterem imprimentia, scilicet, Ordo, Confirmatio, Baptisma. Sequuntur itaque Tituli de Temporibus Ordinationum, & qualitate Ordinandorum: de scrutinio in Ordine faciendo: de Ordinatis ab Episcopo, qui renuntiavit Episcopatu: de aetate, qualitate, & ordine præficiendorum: de Sacra Unctione: de Sacramentis non iterandis. His subjiciuntur Tituli de vitiis agentes, quibus carere debent ordinandi, ut Ordines accipiant, eorumque munera obeant, scilicet, defectus natalium, servitutis, obligationis ad ratiocinia, mutilationis, aliisque corporis vitii, Bigamie, peregrinitatis. Indè fit transitus ad munera & jura Dignitatum, tam superiorum, quam inferiorum, Archidiaconi, Archiepiscopos, Primicerii, Sacristæ, Custodis, Vicarii, Judicis delegati, Legati, Judicis ordinarii. Tituli, de quibus hæctenus egimus, spectant Personas, quarum aliæ aliis præminent, idèque Titulus sequens inscribitur de majoritate & obedientia.

A Titulo de Pælis ad finem Libri II. res omnes judicia spectant, ritèque ordinantur, Titulisque XXXIX. comprehenduntur, quorum Novem Librum primum claudunt, Triginta secundum Librum implent. Hoc est argumentum Collectionis magis coherens, meliusque ordinatum, ut percipietur ex lustratione eorum Titulorum. Inutilis esset probationis labor. Illud etiam constabit ex observatione vitiatorum harum Collectionum. Ad Librum IV. & V. extendi potest ac debet quod diximus de recto ordine Lib. I. & II. Quæ enim ad Matrimonium spectant, germano ordine disponuntur. Præmissis Titulis, qui Matrimonium faciendum attinent, sive Sponsalia, vel Celebrationem legitimam Matrimonii, quoad consensum, qui ejus materia est, ad Impedimenta transitur, Divimentia, vel Impedientia tantum: quibus succedit argumentum Dissolutionis, circa quod queritur, qui Matrimonium accusare possint, qui Filii sunt legitimi, ubi agitur de iis, qui nati sunt ex Matrimonio irrito, ex concubinato, quem secutæ sunt legitime nuptiæ; tum sequuntur.